

Aanvullend onderzoek grote modderkruiper, platte schijfhoren, heikikker en poelkikker

In het kader van de Wet natuurbescherming

Plangebied: Bruininxdeelsekade 4, Leerdam

Opsteller(s): K. van Veen

Aanvullend onderzoek grote modderkruiper, platte schijfhoren, heikikker en poelkikker

In het kader van de Wet natuurbescherming

Ondertitel	Plangebied: Bruininxdeelsekade 4, Leerdam
Opsteller(s)	K. van Veen
Datum	05-09-2018
Versienummer	01
Rapportkenmerk	ER20180827v01
Aantal pagina's	27
Opdrachtgever	Kubiek Ruimtelijke Plannen
Contactpersoon	G. Jansen
Collegiale toets	F. A. van Meurs
Wijze van citeren	Veen, K. van, 2018. Aanvullend onderzoek grote modderkruiper, platte schijfhoren, heikikker en poelkikker. In het kader van de Wet natuurbescherming. Plangebied: Bruininxdeelsekade 4, Leerdam. Kenmerk: ER20180827v01, Ecoresult B.V., Dordrecht

Ecoresult B.V.
Van Ravesteyn-erf 156
3315 DK Dordrecht
078 75 184 12
info@ecoresult.nl
www.ecoresult.nl

© copyright Ecoresult B.V. 2018

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende. Ecoresult B.V. kan door opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.

INHOUDSOPGAVE

1 Inleiding.....	5
1.1 Aanleiding.....	5
1.2 Onderzoeksvragen.....	5
1.3 Leeswijzer.....	5
2 Beschrijving activiteit.....	7
2.1 Locatie.....	7
2.2 Huidige situatie.....	7
2.3 Voorgenomen ontwikkelingen.....	8
2.4 Planning.....	9
3 Onderzoek beschermde soorten.....	11
3.1 Werkwijze.....	11
3.2 Volledigheid onderzoek.....	14
3.3 Resultaten aanvullend onderzoek.....	15
3.4 Samenvatting onderzoeksresultaten.....	18
4 Effectbeoordeling.....	19
4.1 Heikikker.....	19
4.2 Overige soorten.....	20
5 Maatregelen.....	21
5.1 Overige soorten.....	22
6 Conclusies en aanbevelingen.....	23
6.1 Conclusies.....	23
6.2 Aanbevelingen.....	25
7 Literatuur.....	27
7.1 Literatuur.....	27
7.2 Internet.....	27

1 Inleiding

1.1 *Aanleiding*

In opdracht van Kubiek Ruimtelijke Plannen heeft Ecoresult B.V. een aanvullend onderzoek uitgevoerd naar grote modderkruiper, platte schijfhoren, heikikker en poelkikker in het plangebied genaamd: Bruininxdeelsekade 4, Leerdam. De aanleiding voor dit verzoek is een eerder uitgevoerde natuurtoets¹ waaruit blijkt dat in het plangebied potenties voor grote modderkruiper, platte schijfhoren, heikikker en poelkikker aanwezig zijn. Werkzaamheden kunnen schadelijke effecten hebben op beschermde soorten en natuurgebieden. Wet- en regelgeving voor flora, fauna en natuurgebieden kan hierdoor worden overtreden. Deze natuurtoets zoomt in op de (mogelijke) effecten door de activiteiten en op welke wijze gehandeld dient te worden.

1.2 *Onderzoeksvragen*

In het onderzoek worden 5 onderzoeksvragen beantwoord:

1. Zijn grote modderkruiper, platte schijfhoren, heikikker en/of poelkikker aanwezig?
2. Welke functie(s) heeft het object of het gebied voor grote modderkruiper, platte schijfhoren, heikikker en/of poelkikker?
3. Blijft de functionaliteit van de voortplantingsplaatsen en vaste rust- of verblijfplaatsen behouden?
4. Welke eigenschappen van het object of gebied moeten gemitigeerd of gecompenseerd worden?
5. Is ontheffing op de Wet natuurbescherming noodzakelijk?

1.3 *Leeswijzer*

In deze rapportage worden allereerst het plangebied en de geplande activiteiten beschreven. Hierna volgt een beschrijving van de werkwijze van het onderzoek, de resultaten van het onderzoek en een effectbepaling van de geplande werkzaamheden. Aansluitend wordt beschreven welke maatregelen genomen dienen te worden negatieve effecten te voorkomen of te verminderen. Er wordt afgesloten met de conclusies en

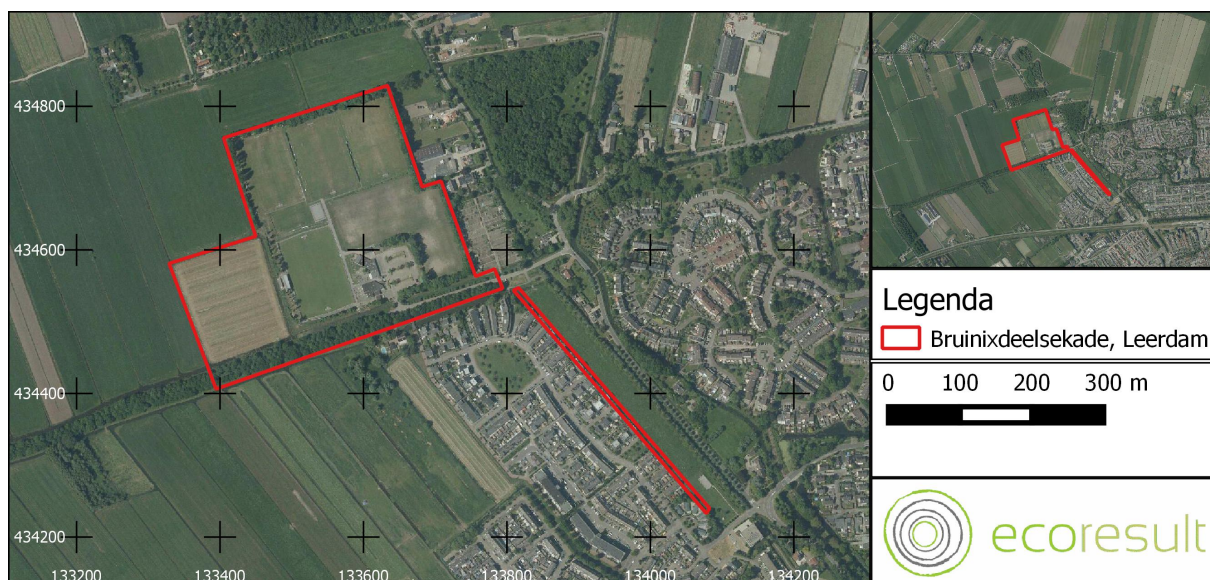
¹ Neut, van der, M.J.A. 2018. Natuurtoets. In het kader van de Wet natuurbescherming en Verordening ruimte. Plangebied: Bruininxdeelsekade 4, Leerdam. Rapportkenmerk ER20180309v02. Ecoresult B.V., Dordrecht.

aanbevelingen.

2 Beschrijving activiteit

2.1 Locatie

Het plangebied van deze quickscan ligt aan de Bruinixdeelsekade 4 en valt binnen de gemeente Leerdam, provincie Zuid-Holland. Het plangebied betreft het sportcomplex van voetbalvereniging LRC Leerdam, genaamd Glaspark. Zie Afbeelding 1 voor de ligging van het plangebied.

Afbeelding 1: Ligging van het plangebied. Voor de regionale ligging, zie kaartinzet rechtsonder. Kaartbron: PDOK

2.2 Huidige situatie

- Het plangebied betreft het totale sportcomplex van v.v. LRC Leerdam, bestaande uit vier voetbalvelden, een parkeerterrein, een sportkantine en een aantal bijgebouwen (kleedkamers, fitnessruimte, tribune etc.). Het sportcomplex wordt omsloten door een aantal sloten en bomenrijen.
- Het plangebied ligt aan de rand van Leerdam en valt nog net binnen de bebouwde kom. Ten zuiden bevindt zich een woonwijk en ten oosten een volkstuincomplex. Het verdere omliggende gebied bestaat voornamelijk uit weiland.
- Langs de Bruinixdeelsekade 4 (ten zuiden van het plangebied) bevindt zich een lange bomenrij, waarvan het oostelijk deel binnen het plangebied valt. In en

grenzend aan het plangebied zijn dikke bomen (>3 dm borsthoogte) afwezig. De vegetatie bestaat, naast de kort gemaaide voetbalvelden, uit dunne bomen (<3 dm borsthoogte), struiken en hagen. Het betreft hier veelal de boomsoorten: zwarte els, es, populier en zomereik. De hagen en struiken bestaan voornamelijk uit hazelaar en gewone vlier.

- De bebouwing heeft een plat dak en bevat spouwmuren met open stootvoegen. Vanwege het platte dak zijn dakpannen afwezig. Het dak kent geen dakoverstekken of boeiboorden.
- De sportvelden kennen een intensief maaibeheer waardoor de vegetatie hier voornamelijk uit Engels raaigras bestaat. De velden worden 's avonds sterk verlicht door lichtmasten. De bebouwing wordt daarentegen enkel verlicht door een aantal lantaarnpalen.
- Open water komt uitsluitend in de vorm van sloten aan de randen van het plangebied voor. Ten westen van het plangebied liggen perceelssloten tussen het sportveld en de omringende agrarische gronden. Deze perceelssloten zijn circa 1 meter breed, hebben een waterdiepte tot circa 40 centimeter diep en zijn sterk begroeid met algen en wieren. De oevers zijn begroeid met een opgaande vegetatie van liesgras, pitrus en andere grassoorten. De oevers zijn grotendeels vertrapt door koeien. De watergang aan de zuidoostzijde van het plangebied is gelijkend aan de hierboven beschreven perceelssloten. De oevers zijn sterker begroeid met grassoorten.
- De bomenrij ten zuiden van het plangebied vormt een relatief groot lijnvormig element in het landschap en heeft een west – oost oriëntatie. Grotten, groeves, bunkers en andere objecten zijn afwezig.

2.3 *Voorgenomen ontwikkelingen*

De voorgenomen ontwikkeling betreft het herstructureren van het Glaspark sportterrein. Hierbij zullen een aantal velden en de kantine worden verplaatst. Er is nog geen definitieve versie bekend van de herstructurering van het sportpark. Voorliggende quickscan heeft betrekking op de meest recente plannen.

De voorgenomen ontwikkelingen werkzaamheden betreffen:

- Het verplaatsen van de kantine naar het centrale deel van het plangebied.
- Het realiseren van twee hockeyvelden en een korfbalveld.
- Realiseren van extra waterberging. Hierbij worden de huidige watergangen vergraven en verbreed (zie 2).
- De huidige voetbalvelden en tribune blijven behouden.
- Er worden geen bomen gekapt.

2.4 Planning

In de huidige planning staan de werkzaamheden gepland vanaf zomer 2018 tot medio 2019.

3 Onderzoek beschermde soorten

3.1 *Werkwijze*

De volgende soorten/soortgroepen zijn onderzocht:

Grote modderkruiper: Het onderzoek naar aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van grote modderkruiper is uitgevoerd conform de condities en methodiek van het Kennisdocument Grote Modderkruiper² (Tabel 1). Het onderzoek is uitgevoerd door een combinatie van schepnetonderzoek en E-DNA onderzoek. De monsterlocaties zijn te zien in 3.

Platte schijfhoren: Onderzoek naar de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied van platte schijfhoren binnen het plangebied conform de condities en methodiek van de Handleiding Slakken van de Habitatrichtlijn waarnemen³ (Tabel 2). Het onderzoek is uitgevoerd door schepnetonderzoek.

Heikikker: Het onderzoek naar aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van heikikker is uitgevoerd conform de condities en methodiek van het Kennisdocument heikikker⁴ (Tabel 3). Het onderzoek naar kooractiviteit van heikikker is uitgevoerd mede op basis van waarnemingen in de directe omgeving. De periode van kooractiviteit kan jaarlijks sterk verschillen. Als referentiepunt voor kooractiviteit in het plangebied (op de veengronden) is de populatie in het Alblasserbos aangehouden. Het onderzoek is uitgevoerd door een combinatie van kooractiviteit, schepnetonderzoek en E-DNA onderzoek. De monsterlocaties zijn te zien in 3.

Poelkikker: Het onderzoek naar aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van poelkikker is uitgevoerd conform de condities en methodiek van het Kennisdocument poelkikker⁵ (Tabel 4). Het onderzoek is uitgevoerd door een combinatie van schepnetonderzoek en E-DNA onderzoek. De monsterlocaties zijn te zien in 3.

2 BIJ12, 2017. Kennisdocument grote modderkruiper

3 Boesveld, Gmelig Meyling & De Bryune, 2009. Slakken van de Habitatrichtlijn waarnemen

4 BIJ12, 2017. Kennisdocument heikikker

5 BIJ12, 2017. Kennisdocument poelkikker

Legenda

- ★ monsterpunten E-DNA
- ▭ Bruinixdeelsekade, Leerdam

Afbeelding 3: Locaties waar watermonsters voor het E-DNA onderzoek zijn genomen

Alle betrokken deskundigen hebben aantoonbare ervaring op het gebied van inventariseren van grote modderkruiper, platte schijfhoren, heikikker en poelkikker. De veldbezoeken zijn uitgevoerd onder goede weersomstandigheden, conform de beschikbare kennisdocumenten en standaarden.

Het onderzoek naar grote modderkruiper, heikikker en poelkikker is naast schepnetonderzoek en kooractiviteit (het geval bij de heikikker en poelkikker) uitgevoerd door middel van E-DNA onderzoek. Op 7 juni 2018 zijn op 6 verschillende locaties, verdeeld over 3 verschillende watergangen (zie 3) watermonsters genomen die door Sylphium (Universiteit Groningen) zijn onderzocht op DNA van grote modderkruiper, heikikker en poelkikker.

De watermonsters zijn verspreid door het plangebied genomen met een maximale tussenliggende afstand van 100 meter. DNA zal zich in het water gelijkmatig verspreiden waardoor ook op enige afstand tot het daadwerkelijk aanwezige dier ook DNA in het water aanwezig is. Door de aangehouden maximale tussenliggende afstand is door het nemen van de watermonsters binnen het plangebied het hele plangebied dekkend gemeten. Voor platte schijfhoren zijn binnen het E-DNA onderzoek nog te weinig referentie-monsters waardoor aan- of afwezigheid met deze techniek nog niet kan worden uitgesloten.

Datum	Type onderzoek	Onderzoek	Moment	Onderzoeker	Temperatuur	Neerslag (mm)	Windkracht
07-06-2018	Schepnet	vaste rust- en verblijfplaatsen & functioneel leefgebied	19:30-20:15	B. Verhoeven	23 °C	0	2 bft
28-06-2018	Schepnet	vaste rust- en verblijfplaatsen & functioneel leefgebied	19:15- 20:30	B. Verhoeven	24 °C	0	2 bft

Tabel 1: Onderzoeksmomenten grote modderkruiper, met weergegevens. Bron weergegevens: KNMI.nl

Datum	Type onderzoek	Onderzoek	Moment	Onderzoeker	Temperatuur	Neerslag (mm)	Windkracht
07-06-2018	Schepnet	vaste rust- en verblijfplaatsen & functioneel leefgebied	19:30-20:15	B. Verhoeven	23 °C	0	2 bft
28-06-2018	Schepnet	vaste rust- en verblijfplaatsen & functioneel leefgebied	19:15- 20:30	B. Verhoeven	24 °C	0	2 bft

Tabel 2. Onderzoeksmomenten platte schijfhoren, met weergegevens. Bron weergegevens: KNMI.nl

Datum	Type onderzoek	Onderzoek	Moment	Onderzoeker	Temperatuur	Neerslag (mm)	Windkracht
29-03-2018	Kooractiviteit	vaste rust- en verblijfplaatsen & functioneel leefgebied	18:30- 19:30	M.J.A. van der Neut	9 °C	0, onbewolkt	1 bft
09-04-2018	Kooractiviteit	vaste rust- en verblijfplaatsen & functioneel leefgebied	19:40- 21:20	M.J.A. van der Neut	15 °C	volledig bewol	2 bft
07-06-2018	Schepnet	vaste rust- en verblijfplaatsen & functioneel leefgebied	19:30-20:15	B. Verhoeven	23 °C	0	2 bft
28-06-2018	Schepnet	vaste rust- en verblijfplaatsen & functioneel leefgebied	19:15- 20:30	B. Verhoeven	24 °C	0	2 bft

Tabel 3. Onderzoeksmomenten heikikker, met weergegevens. Bron weergegevens: KNMI.nl

Datum	Type onderzoek	Onderzoek	Moment	Onderzoeker	Temperatuur	Neerslag (mm)	Windkracht
07-06-2018	Schepnet en kooractiviteit	vaste rust- en verblijfplaatsen & functioneel leefgebied	19:30-20:15	B. Verhoeven	23 °C	0	2 bft
28-06-2018	Schepnet en kooractiviteit	vaste rust- en verblijfplaatsen & functioneel leefgebied	19:15- 20:30	B. Verhoeven	24 °C	0	2 bft

Tabel 4: Onderzoeksmomenten poelkikker, met weergegevens. Bron weergegevens: KNMI.nl

3.2 Volledigheid onderzoek

Het onderzoek is uitgevoerd volgens de voor die soort(groep) geldende standaarden en kennisdocumenten. De onderzoeksperiode voor al de betreffende soorten is optimaal. De inventarisatie blijft echter een steekproef. Het is dan ook mogelijk dat soorten en functies niet waargenomen zijn, terwijl dat ze op een ander tijdstip wel aanwezig zijn. Dit is echter acceptabel, de Wet natuurbescherming vraagt een initiatiefnemer om alles te doen wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden. Met de gekozen methode en inspanning is hieraan dan ook voldoende invulling gegeven.

3.3 *Resultaten aanvullend onderzoek*

3.3.1 Grote modderkruiper

- Binnen het plangebied zijn geen individuen of voortplantings- en vaste rust- en verblijfplaatsen van grote modderkruiper aanwezig.
- Buiten het plangebied zijn geen individuen of voortplantings- en vaste rust- en verblijfplaatsen van grote modderkruiper aangetroffen.
- Tijdens het onderzoek zijn geen exemplaren of sporen van grote modderkruiper aangetroffen.
- Tijdens het E-DNA onderzoek zijn geen sporen van grote modderkruiper aangetroffen.

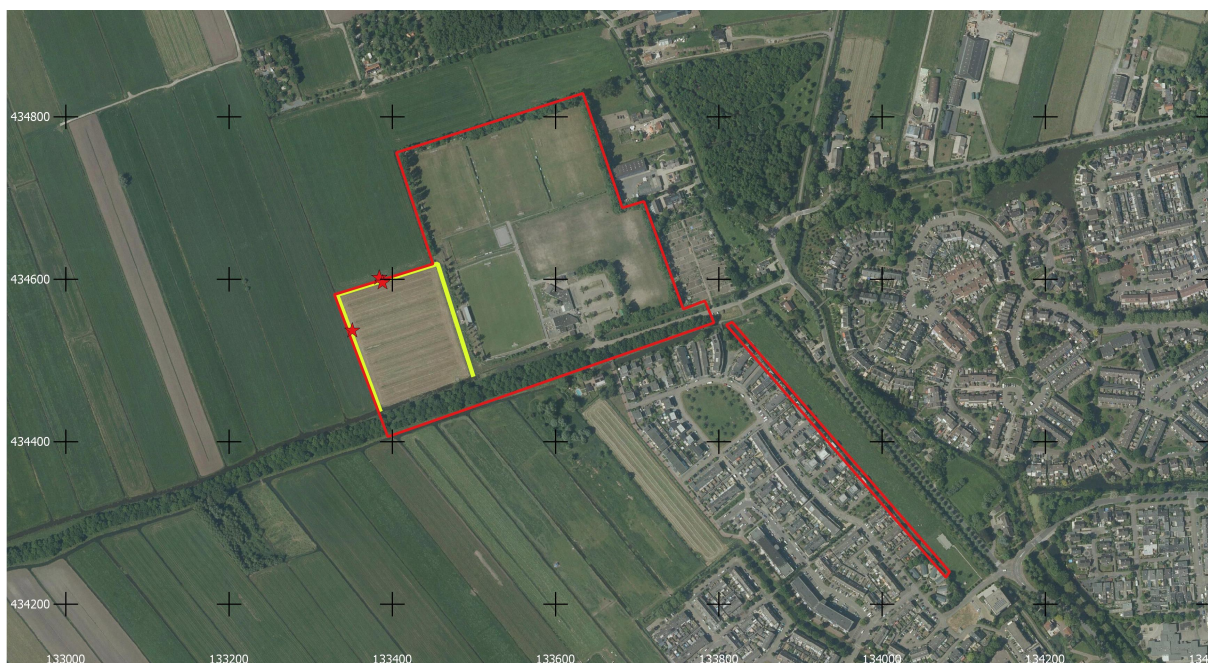
3.3.2 Platte schijfhoren

- Binnen het plangebied zijn geen individuen of voortplantings- en vaste rust- en verblijfplaatsen van platte schijfhoren per aanwezig.
- Buiten het plangebied zijn geen individuen of voortplantings- en vaste rust- en verblijfplaatsen van platte schijfhoren aangetroffen.
- Tijdens het onderzoek zijn geen exemplaren of sporen van platte schijfhoren aangetroffen.

3.3.3 Heikikker

- Op 7 juni en 28 juni zijn tijdens schepnetonderzoek individuen van heikikker waargenomen in het plangebied. Heikikkers zijn waargenomen in de perceelsloten langs de westzijde van het plangebied (zie 4 en 6). Het aantal aangetroffen individuen betreft in totaal 5 adulte/subadulte dieren (zie 5). In de watergangen langs de oostzijde en zuidoostzijde zijn geen heikikkers aangetroffen en zijn derhalve afwezig.
- Tijdens de veldonderzoeken naar kooractiviteit zijn geen heikikkers waargenomen.
- Tijdens het E-DNA onderzoek zijn geen sporen van heikikker aangetroffen.
- Het plangebied is op basis van het aanvullend onderzoek onderdeel van het functioneel leefgebied van heikikker. Het plangebied wordt gedurende de landfase gebruikt als foerageergebied en dient mogelijk de functie als winterverblijfplaats in de oevers.
- Tijdens het onderzoek naar kooractiviteit en met het E-DNA onderzoek zijn geen individuen of sporen van heikikker aangetroffen. Op basis van deze gegevens heeft het plangebied geen functie als voortplantingsplaats voor de heikikker. Indien eieren

en/of larven van heikikker aanwezig zijn zou dit door middel van E-DNA onderzoek aangetoond worden. Adulte heikikkers zijn doorgaans enkel in het water aanwezig gedurende de voortplanting (kooactiviteit) of bij verstoring/gevaar. Gedurende de rest van het jaar verblijven zij hoofdzakelijk op land.

Legenda

waarne leerdam

- ★ Heikikker
- ▭ Bruinixdeelsekade, Leerdam
- ▭ habitat heikikker

Afbeelding 4: Tijdens het onderzoek aangetroffen heikikkers en aanwezig habitat

3.3.4 Poelkikker

- Binnen het plangebied zijn geen individuen of voortplantings- en vaste rust- en verblijfplaatsen van poelkikker afwezig.
- Buiten het plangebied zijn geen individuen of voortplantings- en vaste rust- en verblijfplaatsen van poelkikker aangetroffen.
- Tijdens het onderzoek zijn geen waarnemingen van poelkikker verricht.
- Tijdens het E-DNA onderzoek zijn geen sporen van poelkikker aangetroffen.

Afbeelding 5: In het plangebied aangetroffen adulte heikikker. Foto: B. Verhoeven | Ecoresult B.V.

Afbeelding 6: Watergang in het plangebied waarin heikikker is aangetroffen. Foto: B. Verhoeven | Ecoresult B.V.

3.4 Samenvatting onderzoeksresultaten

Soort	aan-/ afwezig	functie plangebied
grote modderkruiper	afwezig	NVT
platte schijfhoren	afwezig	NVT
heikikker	aanwezig	vaste rust- en verblijfplaats en Functioneel leefgebied
poelkikker	afwezig	NVT

Tabel 5: Samenvatting onderzoeksresultaten

4 Effectbeoordeling

4.1 *Heikikker*

Het plangebied is onderdeel van functioneel leefgebied van de heikikker waar zij gedurende de dag schuilen en foerageren. Het plangebied heeft tevens de functie als winterverblijfplaats voor heikikker.

Bij de heikikker is de exacte locatie van de winterverblijfplaatsen, evenals die van de verblijfplaatsen van de sub-adulte exemplaren, en de exacte bijbehorende functionele leefomgeving redelijkerwijs niet exact in beeld te brengen. In de praktijk moet er dan ook vanuit gegaan worden dat als de heikikker aangetroffen is, op alle plekken die daarvoor geschikt zijn voortplantingsplaatsen en rustplaatsen van de heikikker aanwezig zijn, evenals de essentiële omgeving die nodig is om deze plekken als zodanig te laten functioneren⁶.

Door het aanleggen van de waterberging en de daarbij horende werkzaamheden zal een deel van het leefgebied en (potentieel) aanwezige vaste rust- en verblijfplaatsen tijdelijk verloren gaan.

Er is hiermee sprake van overtreding van de volgende verbodsbepaling:

- *Art 3.5 lid 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.*

Een ontheffing op de Wet natuurbescherming is noodzakelijk voor het beschadigen van vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied van de heikikker. Door het treffen van maatregelen (zie hoofdstuk 5) blijft de gunstige staat van instandhouding op lange termijn behouden.

Het plangebied is onderdeel van een groter gebied dat geschikt is voor heikikker en ligt aan de buitengrens van dit geschikte habitat, tegen de bebouwde kom aan. Het plangebied ligt in het poldergebied Recht van Terleede dat wordt begrenst door de Koenderseweg, de weg Recht van Terleede en de Bruinxdeelsekade 4 (zie Afbeelding 7). De indeling en inrichting van dit gebied zijn nagenoeg identiek aan de situatie in het plangebied en de watergangen zijn onderdeel van hetzelfde watersysteem. Binnen het gebied zijn geen barrières die dispersie van heikikker belemmeren. De daar omheen liggende polders Polder Hoog-Leerbroek en Polder Loosdorp hebben tevens een nagenoeg identieke indeling,

6 Kennisdocument Heikikker, 2017

hoogteligging en beheer. Gezien het lage aantal aanwezige heikikkers in het plangebied, de ligging van het plangebied en de aanwezigheid van geschikt leefgebied in de directe omgeving betreft het plangebied geen dermate essentiële schakel dat de gunstige staat van instandhouding van lokale populatie heikikkers op lange termijn door de werkzaamheden in gevaar komt. De werkzaamheden bestaan uit het verbreden en verdiepen van de in Afbeelding 2 getoonde watergangen, waaronder de watergangen waarin heikikker is aangetroffen. Na afronding van de werkzaamheden zal een waterberging aanwezig zijn met nieuwe oevers die binnen 1 tot 2 seizoenen weer volledig begroeid zijn met oevervegetatie. Dit habitat kan weer gebruikt worden door de heikikker.

Legenda

waarne leerddam

★ Heikikker

▭ Bruinixdeelsekade, Leerdam

▭ habitat heikikker

Afbeelding 7: Ligging van het plangebied ten opzichte van andere voor de heikikker geschikt habitat

4.2 Overige soorten

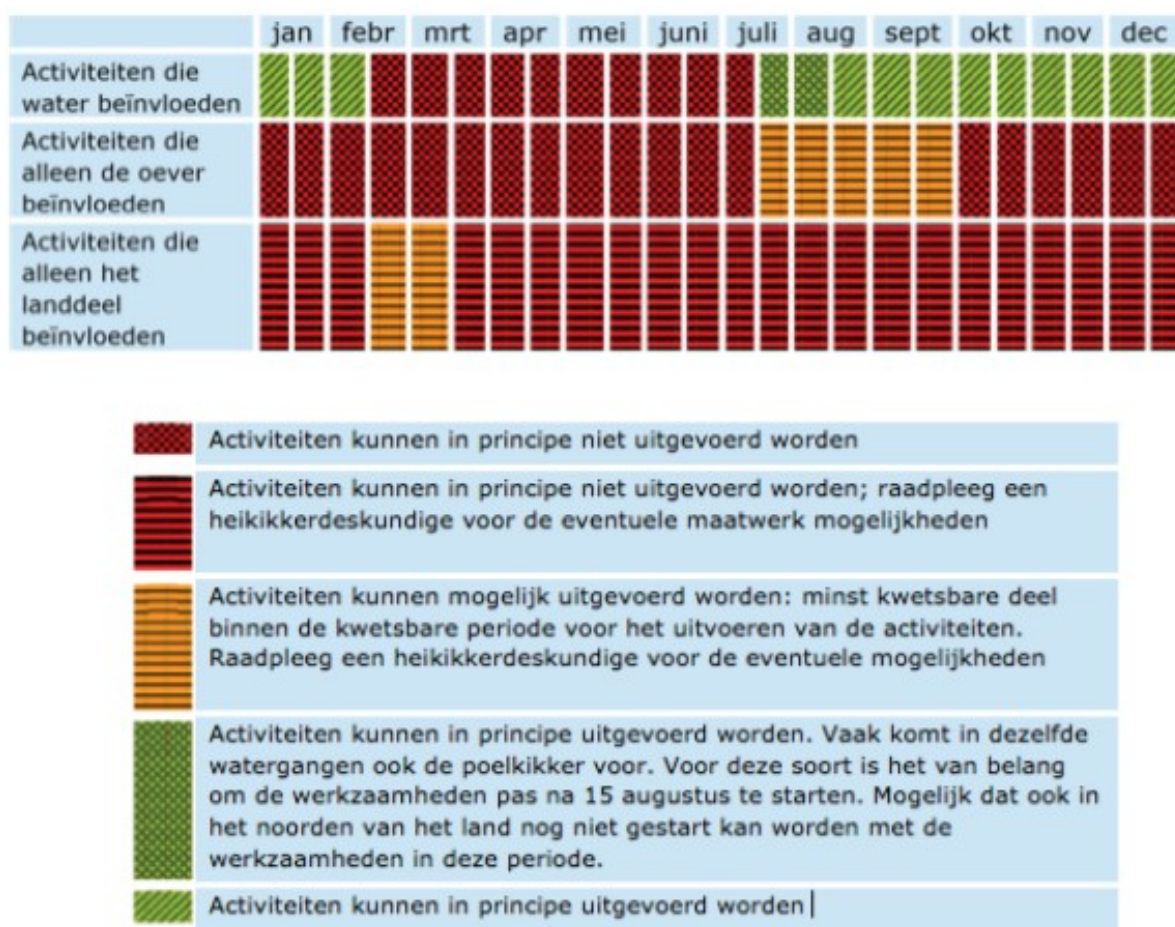
Overige aanbevelingen met betrekking tot vrijgestelde soorten (werken volgens zorgplicht) en algemene broedende vogels, zoals benoemd in de natuurtoets⁷ blijven van kracht.

5 Maatregelen

Door het aanleggen van de waterberging en de daarbij horende werkzaamheden zal een deel van het leefgebied en (potentieel) aanwezige vaste rust- en verblijfplaatsen tijdelijk verloren gaan. Mitigerende maatregelen zijn noodzakelijk om de functionaliteit van het gebied op lange termijn te blijven behouden en invulling te geven aan de zorgplicht.

Mitigerende maatregelen:

- De grondwerkzaamheden aan de watergang en bijbehorende oevers dient te worden uitgevoerd in de periode 15 juli - 30 september, in de minst kwetsbare periode van heikikker (zie 8).
- Een week voorafgaand aan de werkzaamheden wordt de aanwezige oeverbeplanting circa 5 centimeter boven het maaiveld gemaaid om het plangebied ongeschikt te maken voor heikikker. Het maaien wordt uitgevoerd in één richting, in de richting van overblijvend groen. Het maaien wordt uitgevoerd door een langzaam rijdende maaier om heikikkers (en andere fauna) de kans te geven te vluchten.
- De werkzaamheden dienen begeleid te worden door een ecologisch deskundige.
- De werkzaamheden worden verder uitgewerkt in een ecologisch werkprotocol.

Afbeelding 8: Overzicht kwetsbare perioden voor de heikikker. Bron: Kennisdocument heikikker

5.1 Overige soorten

Overige aanbevelingen met betrekking tot vrijgestelde soorten (werken volgens zorgplicht) en algemene broedende vogels, zoals benoemd in de natuurtoets⁸ blijven van kracht.

6 Conclusies en aanbevelingen

6.1 *Conclusies*

In opdracht van Kubiek Ruimtelijke Plannen heeft Ecoresult B.V. een aanvullend onderzoek uitgevoerd naar grote modderkruiper, platte schijfhoren, heikikker en poelkikker in het plangebied genaamd: Bruininxdeelsekade 4, Leerdam. De veldonderzoeken zijn uitgevoerd onder de condities en methodiek van het Kennisdocumenten Grote Modderkruiper, heikikker en poelkikker en de Handleiding Slakken van de Habitatrichtlijn waarnemen, door ecologisch deskundigen van Ecoresult B.V. met aantoonbare ervaring op het gebied van inventariseren van heikikker, poelkikker, grote modderkruiper en platte schijfhoren. Dit onderzoek heeft de volgende resultaten opgeleverd:

Grote modderkruiper

- In het plangebied zijn voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied van grote modderkruiper afwezig. Negatieve effecten treden niet op. Er hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden.

Platte schijfhoren

- In het plangebied zijn geen voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied van platte schijfhoren aanwezig. Negatieve effecten treden niet op. Er hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden.

Heikikker

- Het plangebied fungeert als vaste rust- en verblijfplaats en als functioneel leefgebied voor heikikker. Negatieve effecten treden op. Er dient een ontheffing aangevraagd te worden.

Poelkikker

- In het plangebied zijn geen voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied van poelkikker aanwezig. Negatieve effecten treden niet op. Er hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden.

Ontheffing

De volgende verbodsbepalingen worden door de werkzaamheden overtreden:

- *Art 3.5 lid 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.*

Een ontheffing op de Wet natuurbescherming is noodzakelijk voor het beschadigen van vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied van de heikikker

Door het treffen van maatregelen blijft de gunstige staat van instandhouding op lange termijn behouden.

Maatregelen op hoofdlijn:

- De grondwerkzaamheden aan de watergang en bijbehorende oevers dient te worden uitgevoerd in de periode 15 juli - 30 september
- Een week voorafgaand aan de werkzaamheden wordt de aanwezige oeverbeplanting circa 5 centimeter boven het maaiveld gemaaid om het plangebied ongeschikt te maken voor heikikker.
- De werkzaamheden dienen begeleid te worden door een ecologisch deskundige.
- De werkzaamheden worden verder uitgewerkt in een ecologisch werkprotocol.

Overige aanbevelingen met betrekking tot vrijgestelde soorten en vogels, zoals benoemd in de natuurtoets⁹ blijven van kracht.

6.2 *Aanbevelingen*

6.2.1 **Zorgplicht**

De Wet natuurbescherming erkent de intrinsieke waarde van het in het wild levende dier. Dat betekent dat voor de wet alle dieren van onvervangbare waarde zijn en dat mensen daar niet onzorgvuldig mee mogen omspringen. Vanuit deze gedachte is de zorgplicht ontstaan. De zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten (en dus niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving. Dit is een algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt. Concreet betekent dit dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. Dit houdt bijvoorbeeld in dat wanneer men in het werkterrein een egel aantreft, deze buiten het werkterrein geplaatst dient te worden of de kans moet krijgen om op eigen kracht het werkterrein te verlaten.

7 Literatuur

7.1 *Literatuur*

Neut, van der, M.J.A. 2018. Natuurtoets. In het kader van de Wet natuurbescherming en Verordening ruimte. Plangebied: Bruininxdeelsekade 4, Leerdam. Rapportkenmerk ER20180309v02. Ecoresult B.V., Dordrecht.

7.2 *Internet*

Weergegevens

<https://projects.knmi.nl/klimatologie/daggegevens/>

PDOK (Publieke Dienstverlening Op Kaart)

<https://www.pdok.nl/>

Kennisdocumenten grote modderkruiper, heikikker en poelkikker

<https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

Handleiding Slakken van de Habitatrichtlijn waarnemen

<https://www.ndff.nl/wp-content/uploads/2015/12/04.006-Handleiding-Slakken-van-de-Habitatrichtlijn-waarnemen.pdf>